

**Anna Bitner-Wróblewska, Jerzy
Brzozowski, Małgorzata
Karczewska, Maciej
Karczewski, Grażyna
Iwanowska, Jerzy Siemiaszko**

**Paprotki Kolonia, st. 1, gm. Miłki,
woj. suwalskie, AZP 21-73/2**

Informator Archeologiczny : badania 26, 58-59

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W przeciągu dwóch tygodni przebadano obszar ok. 4,5 ara, odkrywając 11 grobów (nr 40–50), w tym 5 szkieletowych, 3 jamowe, 2 popielnicowe i 1 kloszowy, oraz 3 małe jamy nieokreślonego charakteru.

Wśród grobów szkieletowych 4 pochodzą z faz B₁–B₂, B₂/C₁, C₁ — odkryto w nich ostrogi brązowe, krzeselkowate, sprzączkę żelazną do pasa z nieruchomym kolcem, zapinki brązowe A V 110, puncę żelazną, zapinkę srebrną A II 41, zapinki brązowe A V 96, 148 i A VI 164. W grobie nr 42 z wczesnej epoki brązu kultury iwieńskiej, częściowo uszkodzonym, zachowały się 2 bransolety spiralne z brązu, naszyjnik z taśmy brązowej skręconej oraz szpila brązowa bez górnego zakończenia.

Groby jamowe (3) były ubogo wyposażone, znaleziono w nich brązową końcówkę pasa (J II 1 wg Raddatza), w drugim ułamki grzebienia rogowego, jednowarstwowego, ornamentowanego (typ A II wg Thomas).

Grób kloszowy i 2 groby popielnicowe zostały uszkodzone przez wkopy grobów szkieletowych z okresu wpływów rzymskich. Datowane są na wczesny okres lateński.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Przewiduje się kontynuację badań.

Paprotki Kolonia, st. 1
gm. Miłki, woj. suwalskie
AZP 21–73/2

Muzeum Okręgowe w Suwałkach
Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadzili mgr mgr Anna Bitner–Wróblewska, Jerzy Brzozowski, Małgorzata Karczevska, Maciej Karczewski przy współpracy mgr mgr Grażyny Iwanowskiej i Jerzego Siemaszki. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Suwałkach. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury bogaczewskiej z młodszego okresu przedrzymskiego, okresu wpływów rzymskich oraz wczesnego okresu wędrówek ludów.

Przebadano powierzchnię ok. 62 m², odkrywając 66 grobów ciała palnych, w tym 57 popielnicowych, 8 jamowych i 1 nieokreślony, zniszczony, prawdopodobnie jamowy. Zarejestrowano 3 dalsze groby popielnicowe, które zostaną wyeksplorowane w następnym sezonie. Łącznie w ciągu dwóch sezonów badań odkryto 96 grobów (por. *Informator Archeologiczny za rok 1991*).

Badania koncentrowały się w obrębie jednego skupiska grobów, uchwycono jego południowo–zachodni skraj. Pochówki są często wkopane jedne w drugie, niekiedy w 3 poziomach. Niektóre groby popielnicowe oznaczane były na powierzchni regularnymi, dużymi otoczkami.

W południowej części cmentarzyska, nad brzegiem dawnego jeziora, a obecnie torfowiska Nietlice, odkryto ślady stosu pogrzebowego. Jest to zaciemnienie, którego wypełnisko stanowi intensywnie czarna ziemia przemieszana z węglami drzewnymi i drobnymi, przepalonymi kośćmi. W jego obrębie znaleziono liczne grudki brązu, fragm. stopionych przedmiotów brązowych oraz przetopionych paciorków szklanych.

Najwcześniejszy zespół, datowany na fazę A₃–B₁, stanowi grób 33, gdzie znaleziono brązową, bogato zdobioną szpilę typu A wg B. Beckmanna. Najpóźniejszy pochówek pochodzi z fazy D — grób 30 z grzebieniem z dzwonołatym uchwytem. Nie znaleziono natomiast żadnych zabytków, które można by wiązać z rozwiniętą fazą okresu wędrówek ludów, której obecność sugerowały znaleziska z ubiegłego sezonu. Zdecydowana większość grobów pochodzi z młodziej fazy wczesnego okresu wpływów rzymskich i starszej fazy okresu późnorzymskiego.

Uwagę zwraca bogaty zespół z grobu 72, z unikatowym znaleziskiem żelaznej uzdy, złożonej z wędzidla z prętem podbródkowym oraz wodzy z żelaznych prętów, po 3 z każdej strony. Towarzyszyły jej m.in. para zapinek A 96, umbo typu J 7a, 8 grocików strzał, sprzączka z podwójnym kolcem, okucie końca pasa typu J II₁–2, brązowe prostokątne okucie pasa, bogato zdobione, 3 sztabkowe okucia końca pasa, guziki–aplikacje z cienkiej

blaszki brązowej. W grobie 67 znaleziono sesterca Marka Aureliusza z l. 172–173 z dwudzielną sprzączką o prostokątnej ramie ze skuwką, okucie końca pasa zakończone kulką z występem, wędzidło, toporek, zdobiony nóż, fragm. naszyjnika z końcami owiniętymi drutem, główkę szpili typu Szwajcaria oraz fragm. pastorałowej szpili typu B, wariant 3. wg W. Nowakowskiego. Do najciekawszych i rzadkich odkryć należą fragm. dwóch form odlewniczych do wyrobu bransolet mankietowych oraz kulistych paciorków, znalezione wraz z trzema paciorkami bursztynowymi i srebrną zawieszka z brązowym uszkiem w grobie 29.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania będą kontynuowane.

Pikule, st. 2
gm. Janów Lubelski, woj. tarnobrzegskie
AZP 89–79/4

Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega

Badania prowadzili mgr mgr Ewa i Krzysztof Garbaczowie. Finansowane przez Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej. Młodszy okres przedrzymski.

Cmentarzysko odkryto przypadkowo w 1990 r. W l. 1991–1992 podjęto badania wykopaliskowe — wyeksplorowano 8 obiektów, które zaliczono do grobów ciepłopalnych bądź ich pozostałości. Groby miały gł. ok. 15–20 cm. W warstwie piasku znajdowano najczęściej drobne, przepalone kości oraz fragm. przedmiotów żelaznych i brązowych. Brak było wyraźnych zarysów jam grobowych. Z grobów pochodzą drobne elementy wyposażenia, jak: żelazne fibule, wśród nich zapinka typu M wg Kostrzewskiego, zapinka odmiany nauheimskiej, ponadto klamra do miecza oraz inne, nieokreślone. Na podstawie odkrytych zabytków stanowisko datuje się na schyłek środkowej i późną fazę młodszego okresu przedrzymskiego.

Badania będą kontynuowane.

Podzamcze, „Góra Birów”, gm. Ogrodzieniec, woj. katowickie, patrz paleolit i mezolit

Przelewice, st. 16
gm. loco, woj. szczecińskie
AZP 37–10/230

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Badania ratownicze prowadził P. Krajewski. Grób szkieletowy z okresu wpływów rzymskich podfaza Ib grupa dębczyńska.

*Literatura: *Materiały Zachodniopomorskie...*, s. 159–171.